

posibilitățile de interpretare artistică în acest domeniu. Cel puțin o dată pe an caut să combin, din portofoliile care ni se prezintă, o tematică importantă despre care am simțământul că e ceva nou, ceva care „plutește în aer” — e greu de explicat... se simte doar.

E. I. — Care sînt criteriile după care alegeți fotografiile pe care le expuneți ?

S. D. — Fotografiile trebuie să fie bune ca fotografii. Ele trebuie să impresioneze, să comunice, să atragă ca fotografii. Sînt mulți fotografi care au idei bune, să spunem în documentarea socială, însă poate că nu sînt fotografi foarte buni. Trebuie să existe un echilibru. Cu fotografii de renume este mai ușor fiindcă ei și-au creat o personalitate. Pe cei tineri căutăm să-i îndrumăm, le cerem să se dezvolte ca fotografi nu numai ca gînditori de subiecte. Nu am nimic împotriva subiectelor, nici împotriva calității tehnice. Mă interesează însă în primul rînd calitatea vizuală — totul trebuie să fie bine înmănunchiat într-o expoziție — dacă sînt 30 de imagini, trebuie să se vadă că ele aparțin unei singure persoane, ceva ce l-a impresionat pe autor în primul rînd.

E. I. — După cum ați arătat, vă ocupați de fotografie de opt ani. Simțiți vreun progres, ați avut anumite succese în această activitate ?

S. D. — Da, cred că da. Am făcut ca mult mai mulți oameni să devină conștienți că fotografia este o artă. Cînd am început nu exista altă galerie în Anglia care să expună numai fotografii. Mulți credeau că fotografia este numai o preocupare minoră pentru amatori. Cred că în această țară trebuie tu să începi ceva înainte de a avea ajutorul guvernului. Inițiativele nu vin niciodată de sus. Dar acum muzeele încep să colecționeze fotografii, în muzee și galeriile tradiționale de artă se fac expoziții de fotografii — nu permanente. De aceea eu cred că nivelul general de înțelegere al fotografiei, al posibilităților fotografiei ca artă, s-a ridicat mult. De altfel și numărul vizitatorilor galeriei noastre este în continuă creștere.

E. I. — Vă mulțumesc pentru interesantele informații pe care mi le-ați dat și sînt sigur că ele vor fi citite cu mult interes de fotografi din țara noastră.

FOTOGRAFIA DE VÎNĂTOARE (V)

Nicolae Cristoveanu

La pădure, fotografiile interesante se fac cu prilejul goanelor de toamnă cînd frunza e aproape căzută sau iarna, cînd pădurea complet dezgolită și zăpada oferă maximum de vizibilitate. Nu este recomandabil să ne instalăm lingă un vîntor / chiar prieten / pe care, orice s-ar spune, îl deranjăm sigur prin prezența noastră, fiindcă, între altele, el mai poate trage în vînat și la peste 15-20 m., deci prea departe pentru o fotografie valabilă cu tele-ul nostru de 13,5 cm. Ideal este ca fotograf, cu acordul maestrului de vîntoare, să fie plasat singur, „pe post de vîntor”, lucrînd atunci în voie la distanțele mai apropiate care îi convin. În timpul anumitor goane care se fac numai la răpitoare — mistreți, vulpi, etc. — se pot fotografia cu succes iepuri sau fazani, și mai ales țapi și căprioare, foarte numeroase în mai toate pădurile noastre, un subiect deci permanent și cit se poate de fotogenic.

Cînd așteptăm vînatul la goană nu trebuie niciodată ținut aparatul atîrnat la piept fiindcă, lucînd, el creează un punct luminos prea vizibil, ci în mînă și cu obiectivul îndreptat spre sol — ridicîndu-l la ochi numai în momentul fotografierii — iarăși deci, reflexe și atenție mărită !

Vînatul mare din pădurile noastre de șes și de deal — mistrețul și căprioara se mai pot întîlni și prin metoda „apropierii” sau a „dibuitalui”, cînd fotograful va circa singur, într-o cadență potolită, și bineînțeles în tăcere și contra vîntului ; dar el mai apare și la pînde de dimineață sau de seară, cînd iese la pascut sau adăpat și cînd, în perioada rutului / mai-august /, țapul mai poate fi ademinit cu „chemătoarea”. Din cauza lipsei de lumină de la acele ore și a faptului că, în acel moment, piesele sînt liniștite, se poate încerca o punere la punct pe subiect și lucru ca un timp mai lung, dificultatea constînd aici în faptul că, după apariția vînatului, omul este complet imobilizat, nemiaputîndu-se deplasa în voie pentru a ajunge la poziția optimă dorită. Citeodată se pot ivi și ocazii favorabile, ca de pildă un zgomot de mașină sau de... avion / mi s-a întîmplat ! / care să ne permită o rapidă și excepțională apropiere. Piesa ar mai

putea fi însă dirijată spre fotograf și de către un „asistent” care, făcînd un savant ocol, ar veni foarte încet și prudent din partea opusă, „impingînd” încet-încet sălbătăciunea spre obiectiv — totul fiind în funcție de prezența și direcția vîntului. Și încă o rețetă : dacă, din cauza luminii scăzute, timpul de poză necesar este prea lung, și vîntul e în mișcare, deplasăm și noi aparatul paralel cu dînsul exact în momentul declanșării obținînd, dacă operația a fost corect executată, un foarte interesant „efect de viteză” pe fotografie, în sensul că piesa apare pusă la punct iar fondul mișcat.

Una dintre cele mai ingrate fotografii este aceea a sitarului ; biotopul său, mărăcin și lipsit de lumină, pune la grea încercare nervii și îmbrăcămîntea fotografului nepasionat... Cu multă insistență și ceva noroc, se mai poate prinde și cite un sitar zburînd prin lumină și deci teoretic fotografiabil...

* * *

La munte problemele sînt, în mod evident și mai grele și mai complexe. Metoda cea mai comodă este aici, mai mult ca oriunde, pînda, care, ca întotdeauna, nu trebuie făcută la întîmplare ci numai dacă trecătorile vînatului sînt sigur „umblate” ; în caz contrar se încearcă dibuital, totul depinzînd pînă la urmă de situația de fapt și de indispensabilul aviz al paznicului, bun cunoscător al locurilor.

Cerbul, de pildă, nu poate fi apropiat decît în perioada „boncînitului”, adică a rutului, care are loc la finele lui septembrie și început de octombrie. Afară de rare excepții, el apare în zori sau pe înserat, deci pe lumină cit se poate de slabă ; timpul de poză cit mai lung posibil și, mai ales, permanentă și mare atenție la vînt, foarte schimbător la munte. Apropierea e mult ușurată dacă se colaborează cu cineva experimentat care îl „cheamă” imitîndu-i mugetul, adică „boncînînd” : și cerbul, curios sau războinic, vine să-și înfrunte presupusul său concurent la supremația ciutelor...

Cocoșul de munte — pasăre frumoasă, masivă și foarte decorativă — a cărui apropiere este deosebit de anevo-

„PESCĂRUȘUL SINGURATIC“. *N. Cristoveanu*

„FUGA E SĂNĂTOASĂ“. *Eugen Matei*

ioasă, apare și el numai în faptul dimineții, dar e adesea invizibil, fiindcă instalat de obicei pe creanga unui brad întunecos; trebuie așteptat cu răbdare și ceva noroc să binevoiască a cobori pe sol unde, cu un și mai mare noroc, se poate eventual prinde o foarte spectaculoasă luptă între doi cocoși.

Atît risul ca și lupul nu pot fi fotografiați decît cu totul întîmplător și cu o enormă doză de șansă. Iar ursul, cîrînd și el, în general, pe lumină insuficientă, nu poate fi „contactat” în deplină siguranță, decît dintr-un... observator...

Mai accesibilă pentru alpinistul entuziast este, în schimb, capra neagră, vizibilă mai în tot timpul anului la marile altitudini din împărăția stîncilor Retezatului, Făgărașului, Rodnei sau Bucegilor. Cu multă răbdare, un efort fizic deosebit, și după minuțioasă inspectare prealabilă, grație unui excelent binoclu, a tuturor „căldărilor” în care hălăduiește, se poate ajunge cîteodată la o distanță utilă, însă atenție! căci la cel mai mic zgomot neobișnuit/piatră rostogolită, etc., /șueratul discret de alarmă al țapului păzitor sau al caprei bătrîne, face ca tot cîrdul să dispară brusc, nemaiputînd fi găsit decît după alte cîteva ore de mers...

Uneori se mai pot realiza și imagini cu caracter hazliu așa ca în fotografia lui Eugen Matei.

* * *

Iată deci cîteva din posibilitățile și aspectele practice, la îndemîna tuturor, ale fotografiei de vînătoare. Sport nou și exigent, el leagă de fapt, am putea spune, un fir mai străvechi, acela al primelor manifestări să le zicem estetice – executate de omul primitiv în numeroasele peșteri preistorice unde s-au găsit desenele, ade-

sea chiar colorate, ale marelor sălbăticiuni vînate pe vremea aceea. E drept că după unii cercetători, ele n-ar fi decît invocații magice pentru asigurarea succesului vînătorii, indeletnicire esențială pe atunci fiindcă indispensabilă existenței. Nu e însă mai puțin adevărat că ele sînt veritabile scene de vînătoare, atît de dinamice și de realiste încît se arată cîteodată acolo și sulita sau săgeata ucigătoare, înfiptă întotdeauna în punctul vital al corpului animalului. Putem deci afirma, fără a ne îndepărta prea mult de subiect, că fotografatul de vînătoare contemporan nu face decît să continue, în felul său, această ancestrală tradiție a reprezentării cinegetice din care, excluzîndu-se evident magia, rămîne doar farmecul imaginii.

Vînătoarea fotografică cere un mînnuchi de însușiri pe care le-am evocat pe parcurs: rezistență fizică, tenacitate, entuziasm, reflexe sportive de calitate, cunoștințe cinegetico-tehnico-fotografice și, la nevoie, și puțin... curaj; ea comportă în schimb destule decepții din cauza inerentelor sale dificultăți, mai ales în cazul unei aparaturi modeste – căci, practic vorbind, doar cam 10% din clișee sînt, pînă la urmă și cu adevărat utilizabile. Dar dificultatea nu exercită oare, prin ea însăși, o irezistibilă atracție? Să nu uităm răspunsul lui E. Hillary, primul cuceritor al vîrfului Everestului, cel mai înalt din lume – 8848 m. ! Întrebat pentru care motiv a întreprins o atît de periculoasă expediție, el a răspuns, cît se poate de simplu: „Fiindcă Everestul există!”.

Să adăugăm și noi, cu modestie, că deoarece „Vînătorul există”, el mai trebuie și fotografat – și nu numai doborît... – urînd celor ce vor încerca să-l „împuște cu aparatul”, o „lumină bună” și „noroc bun”, ambele foarte necesare oricărui început...

